

**ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ,
рекомендованих МОН України, для реалізації варіативної складової навчальних планів
загальноосвітніх навчальних закладів І ступеня у 2017/2018 навчальному році (2013-2016 рр.)"**

Укладачі: О. В. Чубарук, А.О.Седеревічене

Авторські права на тексти навчальних програм належать Міністерству освіти і науки України та авторам програм.

Тексти навчальних програм ви можете знайти у виданнях і за посиланнями, зазначеними в переліку.

№ з/п	Назва програми, автор	Тип програм и	Клас и	Обсяг програми (кількість навч. год.)	Де опублікована навчальна програма	Реквізити документа про схвалення МОН України
1.	Уроки для стійкого розвитку. Моя щаслива планета <i>Пометун О., Цимбалару А.,</i>	Курс за вибором	1-2	70	Пометун О., Цимбалару А., Онопрієнко О., Андрусенко І. Уроки для стійкого розвитку. Моя щаслива планета. 1-2 класи. Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіа-	<i>Лист ІТЗО від 06.03.2014 № 14.1/12-Г- 341</i>

	<i>Онопрієнко О., Андрусенко І.</i>				тивна складова Типових навчальних планів. 1-4 класи. Книга 4 / Упор. : А. Лотоцька, Г. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2015. – С. 91-104.	
2.	Україна – єдина країна <i>Седеревічене А, Харсіка Л.</i>	Курс за вибором	1-4	140	Седеревічене А., Харсіка Л. Україна – єдина країна. 1-4 класи. Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова Типових навчальних планів. 1-4 класи. Книга 4 / Упор. : А. Лотоцька, Г. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2015. – С. 5-30.	<i>Лист ІТЗО від 26.06.2015 № 14.1/12-Г- 791</i>
3.	Основи гуманістичної моралі <i>Киричок В.</i>	Курс за вибором	1-4	140	Киричок В. Основи гуманістичної моралі. 1-4 класи. Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова Типових навчальних планів. 1-4 класи. Книга 4 / Упор. : А. Лотоцька,	<i>Лист ІТЗО від 16.04.2015 № 14.1/12-Г- 227</i>

					Г. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2015. – С. 31-90.	
4.	Секрети пам'яті <i>Парнивода Т., Ухіна Т.</i>	Курс за вибором	1-4	140	Парнивода Т., Ухіна Т. Секрети пам'яті. 1-4 класи. Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова Типових навчальних планів. 1-4 класи. Книга 4 / Упор. : А. Лотоцька, Г. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2015. – С. 105-128.	<i>Лист ІТЗО від 26.06.2015 № 14.1/12-Г-759</i>
5.	Слухняні рученята <i>Кудря О.</i>	Курс за вибором	1	35	Кудря О. Слухняні рученята. 1 клас. Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова Типових навчальних планів. 1-4 класи. Книга 4 / Упор. : А. Лотоцька, Г. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2015. – С. 129-139.	<i>Лист ІТЗО від 31.12.2014 № 14.1/12-Г-1924</i>
6.	Читаємо, розуміємо,	Курс за вибором	1	140	Шевчук Л. Читаємо, розуміємо, творимо. 1-4 класи. Програми	<i>Лист ІТЗО</i>

	творимо <i>Шевчук Л.</i>				курсів за вибором для загально-освітніх навчальних закладів. Варіативна складова Типових навчальних планів. 1-4 класи. Книга 4 / Упор. : А. Лотоцька, Г. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2015. – С. 140-179.	<i>від 30.07.2014</i> <i>№ 14.1/12-Г-1397</i>
7.	Читаємо, розуміємо, творимо <i>Шевчук Л.</i>	Курс за вибором	2-4	140	Шевчук Л. Читаємо, розуміємо, творимо. 1-4 класи. Програми курсів за вибором для загально-освітніх навчальних закладів. Варіативна складова Типових навчальних планів. 1-4 класи. Книга 4 / Упор. : А. Лотоцька, Г. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2015. – С. 140-179.	<i>Лист</i> <i>МОН України</i> <i>від 05.09.2013</i> <i>№ 1/11-13625</i>
8.	Каліграфія з елементами зв'язного мовлення <i>Трунова В.,</i> <i>Боднар Н.,</i>	Курс за вибором	2-4	105	Трунова В., Боднар Н., Іовчева В. Каліграфія з елементами зв'язного мовлення. 2-4 класи. Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова	<i>Лист</i> <i>ІТЗО</i> <i>від 14.11.2014</i> <i>№ 14.1/12-Г-1777</i>

	<i>Ловчева В.</i>				Типових навчальних планів. 1-4 класи. Книга 4 / Упор. : А. Лотоцька, Г. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2015. – С. 180-223.	
9.	Риторика Науменко В., Захарійчук М.	Курс за вибором	1-4	140	Науменко В., Захарійчук М. Риторика. 1-4 класи. Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова Типових навчальних планів. 1-4 класи / Упор.: Л.Ф. Щербакова, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль: Мандрівець, 2009. – С. 5-32.	Лист ІТЗО від 05.03.2014 № 14.1/12-Г-317
10.	Логіка Митник О.	Курс за вибором	2-4	105	Митник О. Логіка. 2-4 класи. Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова Типових навчальних планів. 1-4 класи / Упор.: Л.Ф. Щербакова, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль: Мандрівець, 2009. – С. 73-83.	<i>Лист ІТЗО від 05.03.2014 № 14.1/12-Г-317</i>

11.	Елементи геометрії <i>Седеревічене А., Нивидома Л.</i>	Курс за вибором	3-4	70	Седеревічене А., Нивидома Л. Елементи геометрії. 3-4 класи. Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова Типових навчальних планів. 1-4 класи. Книга 1 / Упор.: Л.Ф. Щербакова, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль: Мандрівець, 2009. – С. 164-169.	<i>Лист ІТЗО від 05.03.2014 № 14.1/12-Г- 317</i>
12.	Права дитини <i>Мовчун А., Харсіка Л.</i>	Курс за вибором	1-4	140	Мовчун А., Харсіка Л. Права дитини. 1-4 класи. Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова Типових навчальних планів. 1-4 класи. Книга 4 / Упор. : А. Лотоцька, Г. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2015. – С. 165-170.	<i>Лист ІТЗО від 30.07.2014 № 14.1/12-Г- 1399</i>
13.	Зарубіжна література <i>Мовчун А., Харсіка Л.</i>	Курс за вибором	2-4	105	Мовчун А., Харсіка Л. Зарубіжна література. 2-4 класи. Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна скла-	<i>Лист ІТЗО від 13.02.2014 № 14.1/12-Г- 317</i>

					дова Типових навчальних планів. 1-4 класи. Книга 1 / Упор.: Л.Ф. Щербакова, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2015. – С. 47-72.	
14.	Хореографія <i>Тараканова А.</i>	Курс за вибором	1-4	140	Тараканова А. Хореографія 1-4 класи. Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова Типових навчальних планів. 1-4 класи / Упор.: Л.Ф. Щербакова, Г.Ф. Древаль.. – Тернопіль : Мандрівець. – 2015. – С. 151-163.	<i>Лист ІТЗО від 06.03.2014 № 14.1/12-Г- 317</i>
15.	Сходинки до інформатики <i>Морзе Н. В., Вембер В. П., Саражинська Н. А.</i>	Інтегрований курс з розвитку алгоритмічного, логічного та критич-	1	140	Морзе Н. В., Вембер В. П., Саражинська Н. А. Сходинки до інформатики. 1-4 класи : Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова базового навчального плану. Книга 5 / Упор. : А.В. Лотоцька, Г.Ф. Древаль. –	<i>Лист ІТЗО від 06.03.2014 № 14.1/12-Г- 344</i>

		ного мислен- ня молод- ших школя- рів			Тернопіль : Мандрівець. – 2016.	
16.	Сходинки до інформатики <i>Морзе Н. В., Вембер В. П., Саражинська Н. А.</i>	Курс за вибором	2-4	140	Морзе Н. В., Вембер В. П., Саражинська Н. А. Сходинки до інформатики. 1-4 класи : Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова базового навчального плану. Книга 5 / Упор. : А.В. Лотоцька, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2016.	<i>Лист ІТЗО від 06.03.2014 № 14.1/12-Г- 344</i>
17.	Я і Енергія <i>Малявіна Т.В., Андрусенко І.В., Древаль Г.Ф., Копосов П. Г.</i>	Курс за вибором	3-4	70	Малявіна Т.В., Андрусенко І.В., Древаль Г.Ф., Копосов П. Г. Я і Енергія. 3-4 класи : Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова базового навчального плану. Книга 5 / Упор. :	<i>Лист ІТЗО від 04.08.2014 № 14.1/12-Г- 1448</i>

					А.В. Лотоцька, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2016.	
18.	Українознавство <i>Кононенко П.П., Присяжна Т.М.</i>	Курс за вибором	1-4	140	Кононенко П.П., Присяжна Т.М. Українознавство. 1-4 класи : Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова базового навчального плану. Книга 5 / Упор. : А.В. Лотоцька, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2016.	<i>Лист ІІТЗО від 27.12.2014 № 14.1/12-Г- 686</i>
19.	Розвиток мовлення <i>Карпінська М. Ю., Костюченко Т. М.</i>	Курс за вибором	4	35	Карпінська М. Ю., Костюченко Т. М. Розвиток мовлення. 4 клас : Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова базового навчального плану. Книга 5 / Упор. : А.В. Лотоцька, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2016.	<i>Лист ІІТЗО від 16.06.2015 № 14.1/12-Г- 443</i>
20.	Цікава філософія <i>Гавриш Н. В.,</i>	Курс за вибором	1-4	140	Гавриш Н. В., Лінник О. Цікава філософія. 1-4 класи : Програми	<i>Лист ІІТЗО від 30.05.2014</i>

	<i>Лінник О.</i>				курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова базового навчального плану. Книга 5 / Упор. : А.В. Лотоцька, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2016.	<i>№ 14.1/12-Г-791</i>
21.	Азбука споживача <i>Бородачова Н. В., Лаврентьєва Г. І.</i>	Курс за вибором	два роки навчання	70	Бородачова Н. В., Лаврентьєва Г. І. Азбука споживача. Два роки навчання: Програми курсів за вибором для початкових класів. Варіативна складова Типових навчальних планів. Книга 1 / Упор. : Л.Ф. Щербакова, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2009. – С. 84-117.	<i>Лист ІТЗО від 05.03.2014 № 14.1/12-Г-317</i>
22.	Фінансова абетка <i>Рябова О. Б., Криховець-Хом'як Л. Я., Чарторинська Л. І. (заг. ред. Смовженко</i>	Курс за вибором	2	25	Рябова О.Б., Криховець-Хом'як Л.Я., Чарторинська Л.І. (заг. ред. Смовженко Т.С.). Фінансова абетка. 2 клас : Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова базового навчального	<i>Лист МОН України від 20.05.2015 № 1/11-7119</i>

	<i>Т. С.)</i>				плану. Книга 5 / Упор. : А.В. Лотоцька, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2016.	
23.	Фінансова абетка <i>Рябова О. Б., Криховець-Хом'як Л. Я., Чарторинська Л. І. (заг. ред. Смовженко Т. С.)</i>	Курс за вибором	3	35	Рябова О.Б., Криховець-Хом'як Л.Я., Чарторинська Л.І. (заг. ред. Смовженко Т. С.). Фінансова абетка. 3 клас : Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова базового навчального плану. Книга 5 / Упор. : А.В. Лотоцька, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2016.	<i>Лист МОНУкраїни від 20.05.2015 № 1/11-7118</i>
24.	Фінансова абетка <i>Рябова О. Б., Криховець-Хом'як Л. Я., Чарторинська Л. І. (заг. ред. Смовженко Т. С.)</i>	Курс за вибором	4	35	Рябова О.Б., Криховець-Хом'як Л.Я., Чарторинська Л.І. (заг. ред. Смовженко Т. С.). Фінансова абетка. 4 клас : Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова базового навчального плану. Книга 5 / Упор. : А.В. Лотоцька, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль	<i>Лист МОН України від 20.05.2015 № 1/11-7117</i>

					: Мандрівець. – 2016.	
25.	Дивовижні орігамі (з елементами народного мистецтва) <i>Іонова О. М.</i>	Курс за вибором	1-4	140	Іонова О. М. Дивовижні орігамі (з елементами народного мистецтва). 1-4 класи : Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова базового навчального плану. Книга 5 / Упор. : А.В. Лотоцька, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2016.	<i>Лист ІІТЗО від 19.11.2014 № 14.1/12-Г- 1795</i>
26.	Початки економіки <i>Варецька О. В.</i>	Курс за вибором	1-4	140	Варецька О. В. Початки економіки. 1-4 класи : Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова базового навчального плану. Книга 5 / Упор. : А.В. Лотоцька, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2016.	<i>Лист ІІТЗО від 24.02.2014 № 14.1/12-Г- 173</i>
27.	Християнська етика в українській культурі <i>Белкіна Е. В.,</i>	Курс за вибором	1-4	140	Белкіна Е. В., Огульчанський Б. Ю., Сіданіч І. Л., Чернуха В. Г. Християнська етика в українській культурі. 1-4 класи : Програми	<i>Лист МОНУ України від 10.07.2013 № 1/11- 11280</i>

	<i>Огульчанський Б. Ю., Сіданіч І. Л., Чернуха В. Г.</i>				курсів за вибором для початкових класів. Варіативна складова Типових навчальних планів. Книга 1 / Упор. : Л.Ф. Щербакова, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2009. – С. 118-150.	
28.	Вибір успішної професії <i>Назаренко В. М., Апришко Н. В.</i>	Курс за вибором	1-4	140	Назаренко В. М., Апришко Н. В. Вибір успішної професії. 1-4 класи : Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова базового навчального плану. Книга 5 / Упор. : А.В. Лотоцька, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2016.	<i>Лист ІІТЗО від 14.11.2013 № 14.1/12-Г- 635</i>
29.	Я – учасник дорожнього руху <i>Тимовський О., Репік І., Тимовська Ю., Тимовська Н.</i>	Курс за вибором	1-4	140	Тимовський О., Репік І., Тимовська Ю., Тимовська Н. Я – учасник дорожнього руху. 1-4 класи : Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова базового навчального	<i>Лист ІІТЗО від 19.11.2014 № 14.1/12-Г- 1801</i>

					плану. Книга 5 / Упор. : А.В. Лотоцька, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2016.	
30.	Тасмниці Піфагора або Майстер арифметики <i>Чепурний Г. Н.</i>	Курс за вибором	1-4	140	Чепурний Г. Н. Тасмниці Піфагора або Майстер арифметики. 1-4 класи : Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова базового навчального плану. Книга 5 / Упор. : А.В. Лотоцька, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2016.	<i>Лист ІТЗО від 26.06.2015 № 14.1/12-Г- 760</i>
31.	Юні орнітологи <i>Лопатюк Т. А.</i>	Курс за вибором	2-4	105	Лопатюк Т. А. Юні орнітологи. 2-4 класи : Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова базового навчального плану. Книга 5 / Упор. : А.В. Лотоцька, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2016.	<i>Лист ІТЗО від 30.07.2015 № 14.1/12-Г- 972</i>
32.	Школа	Курс за	3-4	70	Сухаревська О. Школа успішного	<i>Лист</i>

	успішного господаря <i>Сухаревська О.</i>	вибором			господаря. 3-4 класи : Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова базового навчального плану. Книга 5 / Упор. : А.В. Лотоцька, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2016.	<i>ІТЗО від 26.06.2015 № 14.1/12-Г-792</i>
33.	Уроки для стійкого розвитку. Моя щаслива планета <i>Пометун О., Онопрієнко О., Цимбалару А.</i>	Курс за вибором	3-4	70	Пометун О., Онопрієнко О., Цимбалару А. Уроки для стійкого розвитку. Моя щаслива планета. 3-4 класи: Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова базового навчального плану. Книга 3 / Упор. : Г.Ф. Древаль, Л.Ф. Щербакова, А.В. Лотоцька. – Тернопіль : Мандрівець. – 2012. – С. 6-18.	<i>Лист ІТЗО від 08.05.2014 № 14.1/12-Г-674</i>
34.	Цікава економіка	Курс за вибором	2-4	105	Кашуба Л. Цікава економіка. 2-4 класи : Програми курсів за ви-	<i>Лист ІТЗО від 05.03.2014</i>

	<i>Кашуба Л.</i>				бором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова базового навчального плану. Книга 3 / Упор. : Г.Ф. Древаль, Л.Ф. Щербакова, А.В. Лотоцька. – Тернопіль : Мандрівець. – 2012. – С. 68-83.	<i>№ 14.1/12-Г-317</i>
35.	Поетика <i>Петровська Т.</i>	Курс за вибором	2-4	105	Петровська Т. Поетика : Програми курсів за вибором для початкових класів. Варіативна складова Типових навчальних планів. Книга 1 / Упор. : Л.Ф. Щербакова, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2009. – С. 33-46.	<i>Лист ПТЗО від 05.03.2014 № 14.1/12-Г-317</i>
36.	Поетика <i>Петровська Т.</i>	Курс за вибором	1	35	Петровська Т. Поетика : Програми курсів за вибором для початкових класів. Варіативна складова Типових навчальних планів. Книга 2 / Упор. : Л.Ф. Щербакова, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль :	<i>Лист ПТЗО від 13.02.2014 № 14.1/12-г-122</i>

					Мандрівець. – 2011. – С. 235-242.	
37.	Розвиток продуктивного мислення <i>Гісь О. М., Філяк І. В.</i>	Курс за вибором	1-4	140	Гісь О.М., Філяк І.В. Розвиток продуктивного мислення. 1-4 класи : Програми курсів за вибором для початкових класів. Варіативна складова Типових навчальних планів. Книга 2 / Упор. : Л.Ф. Щербакова, Г.Ф. Древаль. – Тернопіль : Мандрівець. – 2011. – С. 5-39.	<i>Лист ІТЗО від 11.07.2013 № 14.1/12-Г- 284</i>

Програми, внесені до переліку відповідно до листа **МОН України від 17.08.2016 №1/9-434** «Про переліки навчальної літератури, що має відповідний гриф Міністерства освіти і науки України, для використання у загальноосвітніх навчальних закладах у 2016/2017 навчальному році»:

38.	Програма курсу за вибором «Каліграфія (з елементами розвитку зв'язного мовлення)»	Нікулочкіна О. В.	1-4	Мандрівець	Лист ІТЗО від 30.07.2012 № 14.1/12-Г- 192
39.	Навчальна програма курсу за вибором	Чумак І. Ф.	2-4	КЗ	Лист

	«Енциклопедичні години»			«Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»	ІМЗО від 29.06.2016 № 2.1/12-Г-418
40.	Навчальна програма курсу для батьків: Відкриті родинні студії «Фінансова мудрість родинної педагогіки»	Кікінеджи О. М., Сампара О. В., Рябова О. Б., Ткаченко Н. В., Лапішко З. Я. та ін. за заг. ред. Смовженко Т. С.	1-4	Університет банківської справи Національного банку України	Лист ІТЗО від 25.06.2015 № 14.1/12-Г-567
41.	Навчальна програма курсу за вибором «Мій рідний край – моя Полтава»	Бондаренко Н. М., Гонтар В. М.	1-4	Бондаренко Н. М.	Лист ІТЗО від 25.06.2015 № 14.1/12-Г-568
42.	Навчальна програма «Я люблю Україну»	Чабайовська М.І.,Омельченко	1-4	Астон	Лист ІМЗО

		Н.М., Кальчук М.І.			від 28.03.2016 № 2.1/12-Г- 120
43.	Програма курсу за вибором «Маленькі українці подорожують країнами Євросоюзу» (Програми курсів за вибором для ЗНЗ. Варіативна складова Типових навчальних планів. 1-4 класи. Книга 3)	С. Гаряча, Л. Добровольська	4	Мандрівець	Лист ІТЗО від 31.01.2012 № 14.1/12-Г- 25
44.	Навчальна програма «Абетка харчування» (Програми курсів за вибором для ЗНЗ. Варіативна складова Типових навчальних планів. 1-4 класи. Книга 2)	Ващенко О.М., Свириденко С.В., Чорновіл О.В.	1-4	Мандрівець	Лист ІМЗО від 06.04.2016 № 2.1/12-Г- 128
45.	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біблійна історія та християнська етика»	Митрополит Филип (Осадченко Р.А.), Євтух М.Б., Ковровський І. та ін.	1-4	ФОП Мирон І.А. Полтава	Лист МОН України від 16.12.2015 № 1/11-18235

46.	Програма «Основи християнської етики»	Жуковський В. М.	1-11	Острозька академія	Лист МОН України від 16.07.2015 № 1/11-10027
47.	Навчальна програма «Абетка харчування» (Програми курсів за вибором для ЗНЗ. Варіативна складова Типових навчальних планів. 1-4 класи. Книга 2)	Ващенко О.М., Свириденко С.В., Чорновіл О.В.	1-4	Мандрівець	Лист ІМЗО від 06.04.2016 № 2.1/12-Г- 128
48.	Програма курсу за вибором «Культура добросусідства»	Араджионі М. А. Кравцова Д. Ф. та ін.	1-4	Кримське відділення Інституту сходознавства НАН України	Лист ІТЗО від 30.07.2013 № 14.1/12-Г- 436